

Vergaderjaar 2016–2017

29 538

Zorg en maatschappelijke ondersteuning

Nr. 229

BRIEF VAN DE STAATSSECRETARIS VAN VOLKSGEZONDHEID, WELZIJN EN SPORT

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 10 oktober 2016

Tijdens de Regeling van Werkzaamheden (RvW) van 7 september jl. is naar aanleiding van het onderzoek gemeentelijke Wmo-beleid¹ een brief gevraagd over de wijze waarop ik gemeenten ga motiveren en sanctioneren om hun beleid in lijn met de Wmo 2015 te brengen.

Onderzoek gemeentelijk Wmo-beleid

Uit het in opdracht van de FNV uitgevoerde onderzoek blijkt dat ruim driekwart (77%) van de gemeenten beleid hebben dat in strijd zou zijn met de Wmo 2015 en de jurisprudentie. Slechts bij 16% van de gemeenten heeft de onderzoeker kunnen constateren dat het beleid conform de Wmo 2015 zou zijn. Bij het onderzoek is de onderzoeker met name uitgegaan van informatie die gemeenten verstrekken op hun websites. Opgemerkt dient te worden, zoals door de onderzoeker ook wordt geconstateerd, dat dit veelal verouderde informatie betreft en blijkens het onderzoek ook niet altijd toereikend en duidelijk bleek. Dat het onderzoek daardoor een beeld laat zien dat niet correspondeert met de huidige situatie, ontslaat gemeenten niet van hun taak om maatschappelijke ondersteuning te leveren aan die cliënten die daarvoor in aanmerking komen.

Dat is ook de reden dat ik naar aanleiding van de uitspraken van de Centrale Raad van Beroep (CRvB) in mijn brief van 6 juni jl.² de colleges van B en W heb opgeroepen de uitspraken te bestuderen en voor zover daartoe aanleiding bestaat beleid en uitvoering op de kortst mogelijk termijn aan te passen. Ook heeft de VNG door middel van haar ledenbrieven van 3 juni en 20 juli 2016, en werkateliers gemeenten geïnformeerd over de uitspraken van de CRvB.

¹ Onderzoek gemeentelijk Wmo-Beleid; juridische toets van het huishoudelijke hulp beleid, door Jurist Wevers in opdracht van FNV Zorg en Welzijn, d.d. september 2016

² Uitspraken Centrale Raad van Beroep betreffende de Wmo 2015, d.d. 6 juni 2016

Interbestuurlijk toezicht Wmo 2015

Zoals ik in mijn brief van 2 september jl.³ aan uw Kamer heb geschreven, zie ik het als mijn (systeem)verantwoordelijkheid, op het moment dat een gemeente meer dan incidenteel afwijkt van de wettelijke kaders en de gemeenteraad haar horizontale verantwoordelijkheid niet neemt, om gemeenten aan te spreken op beleid dat in strijd is met de uitspraken van de CRvB en daarmee in strijd met de Wmo 2015 handelen.

Ondersteuning gemeenten

Mijn beeld, op basis van de contacten die ik met gemeenten heb, is dat gemeenten oog hebben voor de urgentie van het maken van een analyse van de uitspraken van de CRvB en de vertaling hiervan naar de eigen uitvoeringspraktijk.

Op basis van deze contacten is mij ook gebleken, als gevolg van onder meer de diversiteit die bestaat aan gemeentelijke uitvoeringspraktijken Wmo 2015, dat het voor gemeenten niet in alle gevallen een eenvoudige opgave is om de uitspraken van de CRvB, die zien op drie specifieke gemeenten, te bezien op mogelijke consequenties voor het lokale beleid. Dit is een proces dat, gegeven ook het belang voor de betrokken ingezetenen, zorgvuldig moet plaatsvinden.

Dat is dan ook de reden geweest om in overleg met VNG ondersteunende activiteiten in te richten ten behoeve van gemeenten. Deze ondersteuning is er op gericht dat alle gemeenten op korte termijn, voor zover nodig, hun beleid en uitvoering langs een zorgvuldig proces in overeenstemming brengen met de wettelijke kaders. Het Netwerk Directeuren Sociaal Domein (NDSD) heeft aangeboden hier het voortouw in te willen nemen. Het NDSD zal bij gemeenten inventariseren welke ondersteuning zij nodig hebben voor de lokaal te maken afweging en eventueel bij te stellen beleid en regelgeving en zal op basis daarvan gerichte ondersteuning bieden.

Vanuit mijn verantwoordelijkheid zal ik dit proces van ondersteuning voor gemeenten faciliteren maar ook op inhoud nauwgezet volgen. In het bijzonder zal ik mij de komende periode, naast de beoordeling van de producten die gemeenten ter ondersteuning worden aangereikt, hierbij richten op fundamentele aspecten zoals rechtszekerheid voor cliënten, het bieden van voldoende rechtsbescherming en financieel maatwerk, het voorkomen van (onnodige) juridisering en administratieve lasten.

Ik zal de inspanningen van gemeenten in dit kader op de voet blijven volgen en daar waar nodig gemeenten onverminderd blijven aanspreken op een goede uitvoering van de Wmo 2015.

De Staatssecretaris van Volksgezondheid, Welzijn en Sport,
M.J. van Rijn

³ Brief naar aanleiding van uitspraken CRvB over de Wmo 2015, d.d. 2 september 2016